

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-8592
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Az ügy iktatószáma: D.410/10/2021.

A tanács tagjai: Dr. Szvetnik Ágnes közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Bán János közbeszerzési biztos, Hubáné Dr. Szabó Ágnes közbeszerzési biztos

A hivatalbóli kezdeményező: Közbeszerzési Hatóság Elnöke
(Budapest, Riadó u. 5.)

A hivatalbóli kezdeményező képviselője: Dr. Simon Enikő felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó
(Budapest, Riadó u. 5.)
(e-elérhetőség)

Az ajánlatkérő: Versend Község Önkormányzat
(Versend, Templom tér 1.)
(e-elérhetőség)

A kérelmezett neve: OPULENTO Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
(Mohács, Szabadság u. 42.)

A kérelmezett képviselője: Szentgyörgyi Szilvia felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó
(Budapest, Ady E. u. 3.)
(e-elérhetőség)

A beszerzés/szerződés tárgya, értéke: Lakhatási körülmények javítása Versenden” (3. rész – Meglévő épületek átalakítása, felújítása, bővítése) - EKR000477112018 – 31.937.841.-Ft

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T –ot.

A Döntőbizottság a hivatalbóli kezdeményezés 3. és 4. kezdeményezési eleme tekintetében megállapítja, hogy az ajánlatkérő megsértette a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 142. § (1) bekezdését és a 2018. július 30-án hatályos Kbt. 43. § (1) bekezdés f) pontját.

A Döntőbizottság a hivatalbóli kezdeményezés 1. és 2. kezdeményezési eleme tekintetében megállapítja, hogy a kérelmezett megsértette a Kbt. 135. § (3) bekezdésére tekintettel a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdés b) és c) pontjaiban, továbbá a Kbt. 138. § (4) bekezdés első mondatában foglalt rendelkezéseit.

A Döntőbizottság az ajánlatkérővel szemben 600.000.-Ft, azaz hatszázezer forint és a kérelmezettel szemben 200.000.-Ft, azaz kétszázezer forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság felhívja az ajánlatkérőt és a kérelmezettet, hogy a bírság összegét a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01040360-00000000 számú központosított beszedési számlájára átutalással teljesítse.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

INDOKOLÁS

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő EKR000477112018 azonosítószámon a Kbt. Harmadik Rész, 115. § (1) bekezdése szerinti, az ajánlattételi felhívás közvetlen megküldésével – a nyílt eljárás nemzeti eljárásrendben irányadó szabályainak alkalmazásával – közbeszerzési eljárást folytatott le a bevezető részben meghatározott tárgyban. A felhívást és a közbeszerzési dokumentumokat az ajánlatkérő 2018. július 30. napján küldte meg az ajánlattételre felhívott öt gazdasági szereplő részére.

2. A felhívás II.1.7) pontja alapján biztosított volt a részajánlattétel lehetősége. A közbeszerzés 3 részből állt, ajánlatot valamennyi rész tekintetében lehetett benyújtani.

3. A felhívás II.1.4) pontja szerint a közbeszerzés mennyisége az alábbiak szerint került rögzítésre: „Lakhatási körülmények javítása Versend I. szegregátumában. Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program az EFOP-2.4. 1 kódszámú, „Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal (ERFA)” c. felhívására Versend Község Önkormányzata a Települési roma nemzetiségi önkormányzattal való együttműködési megállapodást kötött, és „Ekethanászтарásз – Összefogunk az otthonért” elnevezésű projekt keretében támogatási igénylést nyújtott be, melynek keretében megvalósításra kerül új iker lakóházak építése, útépités, játszótér építése, meglévő épületek felújítása és bővítése Versenden”.

4. A felhívás II.2.4) pontjában a közbeszerzési eljárás 3. része (Meglévő épületek átalakítása, felújítása, bővítése) tekintetében – többek között – a következők kerültek rögzítésre:

„1./„Csillagház” kialakítása [...]

2./ Végleges Csillagpont kialakítása [...]

3./ 7752 Versend, Szabadság u. 41. HRSZ: 276 épület felújítása [...]

Ajánlatkérő felhívja a gazdasági szereplő figyelmét:

-A költségvetésben megjelölt tételek egyedi termékeket jelölnek, ajánlatkérő ezekkel egyenértékű terméket is elfogad.

Az árazatlan költségvetés gazdasági szereplők önálló – ajánlatkérő képviselőjének hozzájárulása nélkül történő – módosítása vagy kiegészítése az ajánlat érvénytelenségét eredményezheti. A gazdasági szereplők a költségvetéssel kapcsolatos észrevételeiket a kiegészítő tájékoztatás kérésre nyitva álló határidő lejártáig jelezzék ajánlatkérőnek. Ajánlatkérő a beérkezett kiegészítő tájékoztatás kérés alapján – amennyiben indokolt – a KD-t

a Kbt. 52. § (4)-(5) bekezdésével és Kbt. 115. § (3) bekezdésével összhangban módosítja. Egyenértékűség: A 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (3)-(6) bekezdés szerint.”.

5. A felhívás II.2.5) pontjában az alábbi értékelési szempontok kerültek meghatározásra:

Szempont	Súlyszám
Egyösszegű Nettó Ajánlati Ár (HUF)	70
A jótállás vállalt időtartama (hibajelentési időszak) egész hónapban megadva (hónap) (min.12 hónap; max. 36 hónap)	10
Az M.1./ pontban előírt alkalmassági követelmények igazolására bemutatott szakembernek az alkalmasság keretében előírt tárgyú, az ott meghatározottakon túli többlet tapasztalata egész hónapban (min. 0, max. 36 hónap)	20

6. A felhívás II.2.7) pontjában ajánlatkérő a szerződés időtartamát 9 hónapban rögzítette. A felhívás II.2.11) pontja szerint a közbeszerzés európai uniós alapokból finanszírozott: EFOP-2.4.1-16-2017-00062. A támogatás intenzitása: 100%.

7. Az ajánlatkérő a felhívás III.1.3) pontjában műszaki, illetve szakmai alkalmassági minimumkövetelményként valamennyi rész tekintetében az alábbiakat írta elő:

„Ajánlatkérő alkalmatlannak minősíti az Ajánlattevőt (vagy közös Ajánlattevőket), ha nem rendelkezik (vagy együttesen nem rendelkeznek):

M.1./ legalább az alábbi végzettséggel, képzettséggel rendelkező szakemberekkel:

legalább 1 fő, aki építési szakterületen felelős műszaki vezetői szakmagyakorlási jogosultságot szabályozó 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet 1. melléklet IV. felelős műszaki vezetés 1. rész 2. D) pontjában meghatározott végzettséggel, valamint a 2. E) pontjában meghatározott szakmai gyakorlati idővel rendelkezik, vagy a hatályos átsorolás előtti 244/2006 (XII.5.) Korm. rendelet szerinti szakirányú, illetve azzal egyenértékűnek tekintett végzettséggel, illetve a jogosultság megszerzéséhez szükséges szakmai gyakorlati idővel rendelkezik.

A szakember tekintetében ajánlatkérő a vonatkozó, szakmagyakorlási jogosultságot szabályozó jogszabály szerinti szakirányú, illetve azzal egyenértékűnek tekintett végzettséget, illetve a jogosultság megszerzéséhez szükséges szakmai gyakorlati időt meghaladó gyakorlati időt nem ír elő alkalmassági követelményként, hanem azt a 3. értékelési részszerzőpontként értékeli.

A szerződéskötés feltétele, hogy a nyertes Ajánlattevő legkésőbb a szerződés megkötésének időpontjára (ezt követően a szerződés időtartama alatt) az M.1./ pont szerinti alkalmassági feltétel teljesítése kapcsán megajánlott szakember kamarai nyilvántartásba vételéről gondoskodik. A nyilvántartásba vétel elmaradása a szerződéskötéstől való visszalépést jelenti a Kbt. 131. § (4) alapján és ebben az esetben ajánlatkérő a második legkedvezőbb ajánlatot tevővel köt szerződést, amennyiben őt az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezésben megjelölte. [...]”

8. A 2018. augusztus 14-i ajánlattételi határidőre a közbeszerzés 3. részében 3 db ajánlat került benyújtásra, többek között a kérelmezett is ajánlatot nyújtott be.

9. A kérelmezett ajánlatában a felhívás III.1.3) pont szerinti műszaki, illetve szakmai alkalmasság M.1./pontjában meghatározott alkalmassági feltétel (szakember) tekintetében

alkalmasságot igazoló szervezetként az AKEBA Kft.-t jelölte meg, mely gazdasági szereplő alvállalkozóként is megnevezésre került „A projekt területén előkészítő és földmunkák, építőmesteri és szakipari munkák, műszaki szaktanácsadás és FMV munkák” tekintetében.

10. A felhívás III.1.3) pontja szerinti Műszaki, illetve szakmai alkalmasság M.1./ pontjában meghatározott feltétel igazolása és a felhívás II.2.5) pontjában szereplő 3. értékelési részszerzőpont tekintetében szakemberként K.T., az AKEBA Kft. ügyvezetője került megjelölésre.

11. A 2018. szeptember 17. napján kelt összegezés alapján az eljárás valamennyi része eredményes lett, a 3. részében nyertes ajánlattevőként a kérelmezett, OPULENTO Kft. került megjelölésre.

12. A közbeszerzési eljárás eredményeként az ajánlatkérő 2018. október 17. napján kötött vállalkozási szerződést a kérelmezettel, nettó 15.969.905.-Ft értékben.

13. A vállalkozási szerződés az alábbi releváns előírásokat ismertette:

I. Preambulum

„5.2. Megrendelő ezúton kötelezettséget vállal, hogy a Szerződésben előírt időpontokban és módon a Szerződésben részletesen meghatározott díjakat – az ott meghatározott formában és ütemezés szerint – a Vállalkozó részére megfizeti.”

V. Vállalkozó jogai, kötelezettségei

„28. A Vállalkozó az Ajánlatában meghatározott teljesítési részekben jogosult alvállalkozókat igénybe venni. A Vállalkozó teljesítésében köteles közreműködni az olyan alvállalkozó és szakember, amely a közbeszerzési eljárásban részt vett az alkalmasságának igazolásában.”

„30. Vállalkozónak minden alvállalkozó munkájának tervezett kezdési időpontja előtt és a helyszínen történő munkák megkezdése előtt legalább 1 munkanappal értesítenie kell a Műszaki ellenőrt.

31. A Vállalkozó kijelenti a Kbt. 66. § (6) és 138. § (3) bekezdése alapján:

A megvalósítás alábbi részeinek teljesítéséhez a Vállalkozó alvállalkozót kíván igénybe venni:

A projekt területén előkészítő és földmunkák, építőmesteri és szakipari munkák, műszaki szaktanácsadás és FMV munkák

A szerződéskötéskor már ismert alvállalkozók megnevezése, székhelye: AKEBA Mélyépítő és Szolgáltató Kft.

32. Vállalkozó kijelenti, az ajánlatában tett nyilatkozatával (3. értékelési részszerzőpont) összhangban a teljesítésben az alábbi szakemberek működnek közre:

az építési szakterületen tapasztalattal rendelkező szakember (szerződéskötés időpontjában felelős műszaki vezetői jogosultsággal rendelkező szakember) neve: K.T. szakmai tapasztalata 24 hónap”

VI. A munkaterület és a munkabiztonság

„4. A Vállalkozó köteles a kivitelezés teljes időtartamára aláírási és intézkedési jogosultsággal rendelkező felelős műszaki vezetőt, vagy felelős vezetőt biztosítani, illetve annak távolléte idejére helyettesít kinevezni, aki hasonlóképpen jogosult aláírni, intézkedni.”

IX. A teljesítés helye, teljesítési határidő

„1. A szerződés hatályba lépése: a szerződés mindkét fél általi aláírás napján lép hatályba”.

„2.1. Teljesítési határidő: A teljes körű kiviteli munka teljesítésének kötbérterhes határideje: 9 hónap a szerződés hatályba lépésétől kezdődően, de legkésőbb 2019.05.31. napja.”

XI. Ellenérték, fizetési feltételek

„2. A fizetési feltételekkel kapcsolatban irányadók a Kbt. 135. § (1), (3), (5)-(6) bekezdéseiben meghatározottak, valamint az adózás rendjéről szóló az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.), továbbá a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. § és 32/B. §-ában rögzítettek.”

„11. Amennyiben a teljesítéshez a Vállalkozó alvállalkozót vesz igénybe, abban az esetben - az előzőektől eltérően - a számla kiegyenlítésére a Kbt. 135. § (3) bekezdésével összhangban kerül sor, figyelemmel a 322/2015. (X.30.) Korm. rendelet 32. /A § és 32/B.§ rendelkezéseire.”

XIII. Szerződés módosítása, megszűnése, felfüggesztése és jogkövetkezményei

„6. A Megrendelő a Vállalkozóhoz intézett írásbeli nyilatkozattal, kártérítési kötelezettség nélkül azonnali hatállyal felmondhatja a szerződést, ha [...] a Vállalkozó a Kbt. 138. § (2) - (4) bekezdésében foglaltakat megsérti”.

14. A kezdeményező 2020. szeptember 23. napján kelt, T-01864/02/2020 iktatószámú végzésével az ajánlatkérő és a kérelmezett közötti szerződés teljesítésének közigazgatási hatósági eljárás keretében történő ellenőrzését rendelte el.

15. A kérelmezett 2020. október 9. napján kelt nyilatkozata szerint „Az alkalmasság igazolásához bemutatott szakember bevonásra került”. Ezzel ellentétben a kérelmezett és az ajánlatkérő 2020. október 30. napján akként nyilatkozott, hogy „Alvállalkozó igénybevételére nem került sor”.

16. Az építési naplókon, számlákon és teljesítésigazolásokon a szerződés V.31. pontjában megjelölt alvállalkozó, illetőleg a V.32. pontjában megnevezett szakember nem került feltüntetésre.

17. A kérelmezett 2021. május 19. napján kelt nyilatkozatában előadta, hogy: „A hivatkozott K.T. szakember a felelős műszaki vezetői feladatok ellátását végezte el, az AKEBA Kft. alkalmazásában vett részt a szerződés teljesítése során. [...] Kifejezetten nyilatkozunk, hogy az „AKEBA” Mélyépítő és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság részt vett a teljesítésben.”, nyilatkozatában foglaltakat azonban dokumentumokkal nem támasztotta alá.

18. A kérelmezett a szakember és az alvállalkozó bevonása tekintetében fennálló ellentmondások tisztázása tekintetében a 2021. június 30. napján kelt nyilatkozatában megerősítette az AKEBA Kft.-vel és K.T. szakemberrel összefüggésben az ajánlatban tett nyilatkozatait, valamint a szerződés V.31. és V.32. pontjában foglaltakat, továbbá előadta, hogy „2020.10.09. napján tévesen nyilatkoztuk le, hogy alvállalkozó igénybevételére nem került sor. [...] Az AKEBA Kft. a megbízási szerződésben szereplő elszámolást még nem küldte meg részünkre, ezért nem került sor a teljesítés igazolás és a számla kiállítására sem. A hivatkozott K.T. szakember a felelős műszaki vezetői feladatok ellátását végezte el, az AKEBA Kft. alkalmazásában vett részt a szerződés teljesítése során.”.

19. A kérelmezett és az AKEBA Kft. által 2018. július 25. napján megkötött megbízási szerződés releváns rendelkezései az alábbiakat ismertették:

„1. Megbízó a Ptk. 474. § (1) bekezdés rendelkezései szerint [...] megbízza a megbízottat, hogy a felelős műszaki vezetői feladatokat ellássa 2018.07.25. - 2023.07.25.-ig a megbízó építési munkáival kapcsolatban.”

„6. A megbízó köteles utólagos elszámolás alapján a megbízási díjat a megbízás teljesítését követően – és annak igazolása alapján – a megbízási Szerződés megszűnése után, megbízott részére megfizetni /a) számla alapján 30 napon belül, b) készpénzben, bizonylaton/.”

„8. A megbízás megszűnésekor megbízott köteles elszámolni és ennek keretében a megbízónak mindazt kiadni, amihez a megbízás teljesítése céljából, vagy eljárása eredményeképpen jutott-kivéve, amit a megbízás folytán jogosan felhasznált.”

20. A teljesítés az alábbi időpontok szerint zajlott:

	Munkaterület átadása	Készre jelentés	Műszaki átadás-átvételi eljárás
Kossuth u. 2.	2019.01.03.	2019.05.15.	2019.05.31.
Szabadság u. 41.	2018.12.14.	2019.05.15.	2019.05.31.
Szabadság u. 22.	2018.12.19.	2019.05.15.	2019.05.31.
Szabadság u. 44.	2018.11.05	2019.04.15.	2019.04.30.

21. A szerződés szerinti ellenszolgáltatás kifizetése az alábbiak szerint történt:

Megnevezés	Teljesítési igazolás kelte	Számla sorszáma	Teljesítés kelte	Számla kelte	Fizetés határideje	Számla nettó összege	Utalás kelte
Előleg	-	3/2018	2018.11.28.	2018.12.07.	2018.11.28.	4.790.972.-Ft	2018.11.28.
1. részszámla	2019.02.27.	1/2019	2019.02.27.	2019.02.27.	2019.03.29.	3.992.476.-Ft	2019.03.06.
2. részszámla	2019.05.21.	3/2019	2019.05.21.	2019.05.21.	2019.06.20.	3.992.476.-Ft	2020.01.08.
3. részszámla	2019.05.22.	6/2019	2019.05.22.	2019.05.22.	2019.06.21.	1.596.990.-Ft	2020.01.08.
Végyszámla	2019.05.31.	11/2019	2019.05.31.	2019.05.31.	2019.06.30.	1.596.990.-Ft	2020.01.10.

A hivatalbóli kezdeményezés

22. A kezdeményező 2021. szeptember 20. napján előterjesztett – Kbt. 153. § (1) bekezdés c) pontja szerinti – kezdeményezésében kérte jogsértés megállapítását akként, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 142. § (1) bekezdését, és a Kbt. 43. § (1) bekezdés f) pontját, míg a kérelmezett megsértette a Kbt. 135. § (3) bekezdésére tekintettel a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdés b) és c) pontjainak, továbbá a Kbt. 138. § (4) bekezdésének rendelkezéseit. Indítványozta a jogsértések megtörténtének megállapítása mellett bírság kiszabását az ajánlatkérővel és a kérelmezettel szemben.

23. A kezdeményező első kezdeményezési elemként ismertette, hogy a kérelmezett az ajánlatában az AKEBA Kft. vonatkozásában előkészítő és földmunkák, építőmesteri és szakipari munkák, műszaki szaktanácsadás és felelős műszaki vezetői munkák tekintetében történő alvállalkozói bevonását rögzítette. Az AKEBA Kft. mind az ajánlatban, mind a szerződés V.31. pontjában a szerződéskötéskor már ismert alvállalkozóként került megjelölésre. Álláspontja szerint a kérelmezett 2021. május 19-i és 2021. június 30-i nyilatkozatai alapján arra vonható le következtetés, hogy az AKEBA Kft. a kérelmezett által közvetlenül bevontan vett részt a szerződés teljesítésében.

24. Utalt a Kbt. 3. § 10. pontjára, és a Kbt. 3. § 2. pontjára, mely szerinti alvállalkozói fogalom alapján egy gazdasági szereplő Kbt. szerinti alvállalkozói minőségéhez három feltétel együttes fennállása szükséges:

- a) a szerződés teljesítésében az ajánlattevő általi bevonás,
- b) a szerződés teljesítésében közvetlenül történő részvétel,
- c) a kivételi körbe tartozás hiánya.

25. A hivatalbóli kezdeményező álláspontja szerint az AKEBA Kft. a Kbt. 3. § 10. pontja szerinti gazdasági szereplő, mely a kérelmezett által közvetlenül bevontan vett részt a szerződés teljesítésében. Az alvállalkozói szerződés tárgyát képező tevékenység alapján továbbá nem tartozik a Kbt. 3. § 2. pontjában meghatározott kivételi körbe, melyre tekintettel alvállalkozónak minősül, így – figyelemmel a Kbt. és a 322/2015. Korm. rendelet kógens rendelkezéseire – a kérelmezettnek a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. §-ának b) és c) pontjában foglaltak szerint kellett volna eljárnia.

26. A kezdeményező idézte a közbeszerzési eljárás megindításakor – 2018. július 30. napján – hatályban lévő Kbt. 135. § (3) bekezdését, valamint a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdés b) és c) pontjait. Kiemelte, hogy a szerződés XI.2. és XI.11. pontjai egyértelműen előírták a 322/2015. Korm. rendelet előírásainak alkalmazását, külön kiemelve a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. §-át is. Az ajánlatkérő és a kérelmezett a szerződést aláírta, így ezen jogszabályi rendelkezések a szerződő felek által nem vitásan ismertek és elfogadottak voltak.

27. Rögzítette, hogy a szerződés teljesítése során, amennyiben a nyertes ajánlattevő alvállalkozót vesz igénybe, kötve vannak a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdésében meghatározott szabályokhoz, tekintettel arra, hogy a hivatkozott jogszabályhely által rögzített kétféle lépésű fizetési szabályok mindegyik lépése kógens és kötelező. A kérelmezett elmulasztotta a hivatkozott jogszabályi rendelkezések maradéktalan betartását az alábbiak szerint.

28. Ismertette, hogy a kérelmezett:

- a teljesítések ajánlatkérő általi elismerésének időpontjáig egyáltalán nem tett nyilatkozatot az ajánlatkérő felé arra vonatkozóan, hogy az általa a teljesítésbe bevont alvállalkozó mekkora összegre jogosult az ellenszolgáltatásból, és ezzel egyidejűleg nem hívta fel a hivatkozott alvállalkozót arra, hogy állítsa ki az adott teljesítéshez kapcsolódó számláját/számláit, mellyel megsértette a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat, továbbá
- a teljesítések ajánlatkérő általi elismerését követően az ajánlatkérő felé kiállított, 2019. február 27., 2019. május 21. és 2019. május 22. napján kelt részszámláiban, valamint a 2019. május 31. napján kelt végszámlájában egyáltalán nem szerepeltette az alvállalkozói teljesítést, mellyel megsértette a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdés c) pontját.

29. A jogsértés megtörténtének időpontjaként 2019. február 27. napját ismertette, ami a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdésének b) pontjában foglaltak megsértése tekintetében a kérelmezett teljesítése elismerésének napja, míg a 32/A. § (1) bekezdésének c) pontjában foglaltak megsértése tekintetében a kérelmezett 1. részszámlájának kelte volt.

30. A jogsértés tudomásra jutásának időpontjaként 2021. július 20. napját rögzítette, ami a közigazgatási hatósági ellenőrzés befejezésének napja volt.

31. A kezdeményező második kezdeményezési elemében kifejtette, hogy a kérelmezett a felhívás II.2.5) pontjában szereplő 3. értékelési részszerzőpont tekintetében K.T. építőmérnök szakembert mutatott be, mely szakember vonatkozásában 24 hónap többlettapasztalatot tüntetett fel a felolvasólapon és az ajánlatában tett nyilatkozatában.

32. Az ajánlatban foglaltakkal összhangban K.T. a szerződés V.32. pontjában feltüntetésre került az építési szakterületen felelős műszaki vezetői szakmai gyakorlattal rendelkező szakemberként.

33. Kifejtette, hogy a Kbt. 138. § (4) bekezdése kógens rendelkezéseket tartalmaz a kérelmezett által a szerződés teljesítésébe bevont azon személyekkel, szervezetekkel kapcsolatban, amelyek igénybevétele a közbeszerzési eljárásban az ajánlatok értékelésekor meghatározó körülmény volt. A szerződés tekintetében K.T. építőmérnök szakember a közbeszerzési eljárásban az ajánlatok értékelésekor meghatározó körülménynek minősült, az ajánlat nyertességében szerepet játszott, így a Kbt. 138. § (4) bekezdés első mondatában előírt jogszabályi kötelezettségre figyelemmel a megjelölt szakember teljesítésbe történő bevonása nem maradhatott el, részvétele kötelező volt.

34. A kezdeményező ismertette, hogy a Kbt. 138. § (4) bekezdés első mondatában a jogalkotó csupán annyit ír elő, hogy a nyertes ajánlattevő az ilyen szakembert köteles bevonni a szerződés teljesítésébe. Ezen kötelező bevonásnak a módjáról, intenzitásáról nem tartalmaz rendelkezést, azaz a Kbt. 138. § (4) bekezdés szerinti szakember közreműködése szükségességének a sajátosságait mindig a konkrét, egyedi szerződés specifikumai határozzák meg.

35. A felelős műszaki vezető tevékenységére a szerződésben foglaltak, valamint az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet (továbbiakban: 191/2009. Korm. rendelet) szabályai az irányadóak. A 191/2009. Korm. rendelet 13. § (1)-(2) bekezdései szerint „Az építési munkaterületen végzett építési-szerelési munkát – a (8) bekezdésben foglaltak kivételével – felelős műszaki vezető irányítja. A felelős műszaki vezető tevékenysége a vállalkozó kivitelező kivitelezési szerződésében vállalt építőipari kivitelezési tevékenységnek vagy meghatározott részének irányítására terjed ki.” A felelős műszaki vezető feladatait a 191/2009. Korm. rendelet 13. § (3) bekezdése ismerteti.

36. Előadta, hogy a szerződés VI.4. pontjából, valamint a felelős műszaki vezető feladataiból következően a felhívás II.2.5) pontja alapján értékelési részszerzőpontként figyelembe vett K.T. felelős műszaki vezető a szerződés teljesítésébe annak teljes időtartama alatt szükségszerűen bevonandó személynek tekintendő.

37. A kezdeményező rögzítette, hogy a szakember teljesítésbe történő bevonását a kérelmezett nyilatkozataival, valamint K.T. 2019. április 1. napján kelt „Felelős műszaki vezetői megbízási nyilatkozat”-ával kívánt alátámasztani. A kezdeményező szerint ezen dokumentumok, köztük a teljesítés befejezését követően tett egyoldalú, kérelmezetti nyilatkozat azonban önmagukban nem alkalmasak annak igazolására, hogy a kérelmezett K.T. szakembert a szerződés teljesítésébe bevonta, azaz a tényleges részvételt, közreműködést a kérelmezett nem igazolta.

38. Megjegyezte továbbá, hogy a rendelkezésre bocsátott építési naplókban, számlákon és teljesítésigazolásokon K.T. egyáltalán nem került feltüntetésre.

39. Hangsúlyozta, hogy az eljárásban nem került becsatolásra olyan dokumentum, mely alátámasztaná, hogy K.T. – mint az ajánlatkérő által a szakmai tapasztalatot az értékelés körében figyelembe vett építőmérnök – felelős műszaki vezető ténylegesen bevonásra került a szerződés teljesítése során, illetőleg a szerződés, vagy a szerződés azon részének teljesítésében, amelyhez e kapacitásokra szükség volt, amely – az ajánlattevő saját kapacitásával együtt – biztosítja az alkalmassági követelményben elvárt szaktudás, illetve szakmai tapasztalat érvényesülését a teljesítésben.

40. A kezdeményező szerint azáltal, hogy az értékelési részszempont tekintetében figyelembe vett K.T. felelős műszaki vezető vonatkozásában a szerződő felek nem csatoltak olyan dokumentumot, mellyel igazolnák a szakember bevonását a szerződés teljesítésébe, a kérelmezett megsértette a Kbt. 138. § (4) bekezdésének rendelkezését.

41. A jogsértés megtörténtének legkorábbi időpontjaként 2018. november 6. napját jelölte, mely a 7752 Versend, Szabadság u. 44. szám alatti családi ház felújítására vonatkozó építési naplóbejegyzés tanúsága szerinti munkakezdés legkorábbi időpontja, míg a jogsértés tudomásra jutásának időpontjaként 2021. július 20. napját, a közigazgatási hatósági ellenőrzés befejezését ismertette.

42. A kezdeményező a harmadik kezdeményezési elemében előadta, hogy a Kbt. 142. § (1) bekezdésében rögzítettek alapján „Az ajánlatkérő köteles dokumentálni a szerződés teljesítésére vonatkozó adatokat, ennek keretében köteles ellenőrizni és dokumentálni azon szerződéses kötelezettségek teljesítését, amelyeket a közbeszerzési eljárásban az értékelés során figyelembe vett, valamint minden, a szerződésben foglaltaktól eltérő teljesítést, annak okait és – adott esetben – a szerződésszegéssel kapcsolatos igények érvényesítését.”

43. A Kbt. 142. § (1) bekezdésében előírt jogszabályi kötelezettség előterjesztői indokolásában megjelölt célja, hogy „[...] a közbeszerzések során a szerződés teljesítésének szakaszában megfelelően érvényesüljön az ajánlattevők felelőssége az eljárás során tett vállalásaikért, és ennek megfelelően a közpénzekkel való felelős gazdálkodás elve érvényesüljön”.

44. A Kbt. 46. § (1) bekezdése szerint „Az ajánlatkérő minden egyes közbeszerzési eljárását – annak előkészítésétől az eljárás alapján kötött szerződés teljesítéséig – írásban vagy a közbeszerzési eljárás elektronikus lefolytatása esetén e törvény felhatalmazása alapján alkotott jogszabály szerint elektronikusan köteles dokumentálni.”

45. Ismertette, hogy a Kbt. 142. § (1) bekezdése az ajánlatkérő fokozott felelősségét határozza meg a szerződés teljesítési szakaszában, és ellenőrzési és dokumentálási kötelezettséget ír elő az ajánlatkérő számára a szerződés teljesítése során. Az ellenőrzéssel biztosítható, hogy a teljesítés a közbeszerzési dokumentumokban, az ajánlatban és a szerződésben foglaltaknak megfelelően történjék, továbbá lehetőséget biztosít arra, hogy megelőzhető, megszüntethető, adott esetben korrigálható legyenek a szerződéstől eltérő teljesítések vagy a szerződésszerű teljesítést akadályozó körülmények. A hivatkozott rendelkezés előírja, hogy az ajánlatkérő a szerződés teljesítési szakaszában figyelemmel kövesse a szerződéses kötelezettségek teljesítését, folyamatosan dokumentálja a teljesítéssel összefüggő adatokat. Ez az ellenőrzési és dokumentálási kötelezettség megköveteli az ajánlatkérőtől, hogy ne csak passzívan várja a szerződés teljesítésének bekövetkezését, hanem a teljesítés folyamatát aktívan nyomon kövesse.

46. A kezdeményező hivatkozott a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény kommentárjára (2019. április 18-ától hatályos normaszöveggel, Szerkesztette: dr. Hubai Ágnes és dr. Tátrai Tünde), mely szerint a Kbt. 142. § (1) bekezdése „külön kiemeli azon szerződéses kötelezettségek teljesítésének ellenőrzését és dokumentálását, amelyeket az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásban az értékelés során figyelembe vett. Az értékelés során figyelembe vett szempontok teljesítése kiemelt fontosságú, hiszen az ajánlattevőként szerződő fél az értékelés során tett vállalásaival lett nyertes ajánlattevő. Így – amennyiben értékelési részszerzőpontként előírásra került – az ajánlatkérőnek ellenőriznie kell, hogy az értékelés során meghatározó körülménynek minősülő szakemberek, szervezetek a teljesítésben részt vesznek [...]. Ezen túlmenően azoknak az alkalmassági követelményeknek, illetve szerződéskötési feltételek teljesülését is ellenőrizni kell, amelyek kifejezetten a szerződés teljesítéséhez kapcsolódnak”.

47. Kiemelte, hogy figyelemmel arra, hogy a Kbt. egyéb előírást az ellenőrzés és a dokumentálás tekintetében nem tesz, mind az ellenőrzési, mind a dokumentálási kötelezettség konkrét tartalmát mindig az adott tényállás specifikumai vonatkozásában szükséges és lehet vizsgálni. A jelen kezdeményezés tárgya tekintetében ezen specifikum az, hogy a közbeszerzési eljárás során a kérelmezett a szerződés teljesítésére való alkalmasságát más szervezet/szakember kapacitására támaszkodva kívánta igazolni, mely szakember az értékelési szempontok tekintetében is bemutatásra került, továbbá az, hogy kérelmezett alvállalkozót vont be a szerződés teljesítésébe.

48. Közölte, hogy a Kbt. 142. § (1) bekezdésében előírt dokumentálási kötelezettség összhangban van és megerősíti a Kbt. 46. § (1)–(2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, miszerint az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárását annak előkészítésétől az eljárás alapján kötött szerződés teljesítéséig köteles dokumentálni és az iratokat megőrizni. Emellett pedig a közpénzek hatékony felhasználásának alapvető követelménye szempontjából is garanciális jelentőségű az ellenőrzési, dokumentálási kötelezettség teljesülése. A dokumentumok alapján megállapíthatónak kell lennie, hogy az ajánlatkérő ellenőrzésére milyen gyakorisággal került sor és mire terjedt ki.

49. Ismertette, hogy a 2. kezdeményezési elemében előadottak szerint a kérelmezett a Kbt. 65. § (7) bekezdése alapján a műszaki, illetve szakmai alkalmasság M.1./pont szerinti alkalmassági követelmény igazolásához az AKEBA Kft. kapacitására támaszkodva felelt meg akként, hogy szakemberként a megjelölt gazdasági társaság ügyvezetője, K.T. került bemutatásra.

50. Kiemelte, hogy a szerződés V.32. pontja egyértelműen rögzítette – a Kbt. 131. § (2) bekezdésére is tekintettel – a nyertes ajánlat azon elemét, amely értékelésre került, azaz az építési szakterületen tapasztalattal rendelkező szakember nevének és szakmai tapasztalatának (szerződéskötés időpontjában felelős műszaki vezetői jogosultsággal rendelkező szakember) megjelölését.

51. A kezdeményező álláspontja szerint az ajánlatkérőnek jogosultsága és egyben kötelezettsége a szerződés teljesítése során ellenőrizni és dokumentálni azt, hogy
- az alkalmasságot igazoló szakember részt vett-e a teljesítésben és ezen szakember esetében a Kbt. 138. § (2) bekezdésben foglaltaknak és a szerződéses előírásoknak megfelelő volt-e a teljesítés,

- az értékelési részszerzőpontként figyelembe vett szakember részt vett-e a teljesítésben és ezen szakember esetében a Kbt. 138. § (4) bekezdésben foglaltaknak és a szerződéses előírásoknak megfelelő volt-e a teljesítés.

52. A kezdeményező szerint az ajánlatkérő akkor járt volna el a Kbt. 142. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, ha a szerződés teljesítésének megkezdésétől ellenőrzi, hogy a kérelmezett ténylegesen bevonja-e a felhívás III.1.3) pont M.1./pontja szerinti műszaki, illetve szakmai alkalmassági minimumkövetelmény, illetőleg a felhívás II.2.5) pontjában rögzített 3. értékelési szempont tekintetében bemutatott szakembert, illetőleg annak bevonása esetén dokumentálja a szerződés teljesítésében történő részvételét.

53. Rámutatott arra, hogy az ajánlatkérői felelősség az ellenőrzési/dokumentálási kötelezettség szintjén nem állhat meg, az ellenőrzési kötelezettségből az is következik, hogy a jogsértő állapot ellen fel kell lépnie. Amennyiben a nyertes ajánlattevő az ajánlatkérői felhívás ellenére az ajánlat szerinti, vagy az azzal legalább egyenértékű szakembert az ajánlatkérő előzetes jóváhagyását követően a szerződés teljesítésébe nem vonja be, akkor annak az okait ki kell vizsgálni, és ha ezek az eltérések egyúttal szerződésszegést valósítanak meg, akkor a szerződésszegéssel kapcsolatos igényeket érvényesíteni szükséges. Az ajánlatkérő azonban kiállította a szerződésszerű teljesítést elismerő teljesítésigazolásokat, valamint kifizette a kérelmezetti számlákat, a kérelmezett teljesítését szerződésszerűnek fogadta el, a szerződésszegő magatartás dokumentálására, azzal kapcsolatos igényérvényesítésre nem került sor.

54. A kezdeményező véleménye szerint az ajánlatkérő dokumentumokkal alátámasztottan nem tudta igazolni, hogy a Kbt. 142. § (1) bekezdése alapján a szerződés teljesítését valóban ellenőrizte volna, K.T. részvételének hiányát észlelnie és dokumentálnia kellett volna, továbbá dokumentáltan fel kellett volna hívnia a kérelmezettet, hogy haladéktalanul vonja be a szakembert, vagy a megajánlott szakemberrel egyenértékű személyt a teljesítésbe. Erre vonatkozóan azonban dokumentum csatolására nem került sor.

55. Hangsúlyozta, hogy a fent kifejtettek alapján az ajánlatkérő elmulasztotta ellenőrzési és dokumentálási kötelezettségét a felhívás III.1.3) pont M.1./pontja szerinti műszaki, illetve szakmai alkalmassági minimumkövetelménynek való megfelelés, valamint a felhívás II.2.5) pontjában rögzített 3. értékelési szempont körében bemutatott szakember bevonása tekintetében, mely magatartásával megsértette a Kbt. 142. § (1) bekezdésében foglaltakat.

56. A kezdeményező ismertette, hogy a szerződés XI. fejezet 2. és 11. pontja a teljesítéssel kapcsolatban egyértelműen előírta a kérelmezett részére a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. §-ában foglalt előírások alkalmazását.

57. A kezdeményező álláspontja szerint az ajánlatkérőnek a teljesítés, valamint a kifizetés során ellenőrizni és dokumentálni kellett volna, amennyiben a szerződésben előírtaktól eltérő teljesítés történik.

58. Rögzítette, hogy a kérelmezett a szerződés XI. fejezetének 11. pontjában, valamint a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdésének b) és c) pontjában foglaltaktól eltérően teljesített. Az ajánlatkérőnek tudomása volt a benyújtott ajánlatban megnevezett AKEBA Kft.-ről, mint alvállalkozóról.

59. Véleménye szerint az ajánlatkérőnek tudomása volt arról, hogy a szerződés teljesítése alvállalkozó bevonásával történt, ennek ellenére az ajánlatkérő a szerződésben és a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdésének b) és c) pontjában foglaltaktól eltérő teljesítést és annak okait nem ellenőrizte és dokumentálta, nem győződött meg arról, hogy az alvállalkozó a 322/2015. Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően kifizetésre került, ezáltal az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 142. § (1) bekezdésében foglalt ellenőrzési és dokumentálási kötelezettségét.

60. A kezdeményező összegezve előadta, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 142. § (1) bekezdésében ellenőrzési és dokumentálási kötelezettségét tekintettel arra, hogy

- nem ellenőrizte, hogy az alkalmasságot igazoló, illetőleg értékelési részszempontként figyelembe vett szakember részt vett-e a teljesítésben, továbbá
- nem ellenőrizte, hogy a kérelmezett az alvállalkozó kifizetésekor a szerződésben és a 322/2015 Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdésében foglaltak szerint jár-e el.

61. A jogsértés megtörténtének legkorábbi időpontjaként 2018. november 6. napját ismertette, amely napon a 7752 Versend, Szabadság u. 44. szám alatti családi ház felújítására vonatkozó építési naplóban nem került feltüntetésre felelős műszaki vezető, míg a jogsértés tudomásra jutásának időpontjaként – figyelemmel a Kbt. 153. § (4) bekezdésére – 2021. július 20. napját ismertette, mely időpont a közigazgatási hatósági ellenőrzés befejezésének napja volt.

62. A kezdeményező a negyedik kezdeményezési elemében utalt a Kbt. 43. § (1) bekezdés f) pontjára és kiemelte, hogy az eljárás megindításakor – 2018. július 30. napján – hatályban lévő, a közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények feladásának, ellenőrzésének és közzétételének szabályairól, a hirdetmények mintáiról és egyes tartalmi elemeiről, valamint az éves statisztikai összegezésről szóló 44/2015. (XI. 2.) MvM rendelet 39. § (1) bekezdése szerint „A Kbt. 43. § (1) bekezdés f) pontja szerinti szerződés teljesítésére vonatkozó adatok közzététele esetén a 16. mellékletben foglalt mintát kell alkalmazni”.

63. A kezdeményező álláspontja szerinti a teljesítés a végszámlában meghatározott összeg kérelmezett részére történő megfizetésével zárult, amelynek időpontja a 2020. január 31. napján kelt E 2020/1 számú bankszámlakivonat alapján 2020. január 10. napja volt. Az ajánlatkérőnek 2020. február 9. napjáig volt jogszerű lehetősége a szerződés teljesítésére vonatkozó, a Kbt. 43. § (1) bekezdés f) pontjában szereplő adatok közzétételére.

64. Előadta, hogy az ellenőrzési eljárás során több alkalommal is felhívta az ajánlatkérőt, hogy jelölje meg a hivatkozott jogszabályhelyben előírt kötelezettség teljesítésére vonatkozó adatok elektronikus elérhetőségét, tekintettel arra, hogy az eljárás során sem a Közbeszerzési Adatbázisban, sem az EKR, sem a CoRe rendszerben nem volt fellelhető az említett dokumentum.

65. Rámutatott arra, hogy az ajánlatkérőnek a Kbt. 43. § (1) bekezdése alapján – amennyiben a Közbeszerzési Adatbázisban való közzététel nem lehetséges – lehetősége van a saját vagy a fenntartója honlapján közzétenni az f) pont szerinti adatokat. A kezdeményezőnek nincs tudomása arról, hogy az adatok közzététele nem lett volna lehetséges a Közbeszerzési Adatbázisban, továbbá az ajánlatkérő a honlapján sem tette közzé a hivatkozott adatokat.

66. Ismertette, hogy a következőket döntőbizottsági gyakorlat alapján a közbeszerzési eljárás megindításának időpontjában hatályos jogszabály alapján megsértett rendelkezésként a Kbt. 43. § (1) bekezdés f) pontja került megjelölésre, de a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény módosításáról szóló 2018. évi LXXXIII. törvény (Mód3. tv.) alapján a Kbt. 43. § (1) bekezdése módosult, így a kezdeményezés benyújtásakor az ajánlatkérők közzétételi kötelezettségét már a Kbt. 43. § (1) bekezdés c) pontja szabályozza.

67. Összegezve a kezdeményező közölte, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 43. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt közzétételi kötelezettségét arra tekintettel, hogy a szerződés teljesítésére vonatkozó adatok közzétételét elmulasztotta.

68. A jogsértés megtörténtének időpontjaként 2020. február 10. napját rögzítette, mely a Kbt. 43. § (1) bekezdés f) pontja szerinti közzétételi kötelezettség lejárt utáni első nap, míg a jogsértés tudomásra jutásának időpontjaként – figyelemmel a Kbt. 153. § (4) bekezdésére – 2021. július 20. napját jelölte, mely időpont a közigazgatási hatósági ellenőrzés befejezésének napja volt.

69. A kezdeményező 2021. november 9-i észrevételében a kérelmezett észrevételére reagálva előadta, hogy nem bír relevanciával azon kérelmezetti indok, miszerint az ajánlatkérő, vagy a projektmenedzser a számlákat nem kifogásolta, így ez a mulasztás kimentésére nem alkalmas. A kérelmezettet nem mentesítheti a jogsértés miatt alkalmazható jogkövetkezmények alól az, ha a szerződésben foglaltak ellenére a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. §-ában előírt kógens rendelkezéseket a teljesítéshez igénybe vett alvállalkozó kifizetése során azért nem tartotta szem előtt, mert az alvállalkozói kifizetések menetét nem ismerte, mint ahogyan azon körülmény sem, hogy az AKEBA Kft.-vel kötött megbízási szerződésben a szerződés megszűnését követő, utólagos elszámolás került kikötésre.

70. Visszautalt annak tényére, hogy a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdésében rögzített szabályok kógens, melyek betartásának kötelezettségét nem az ajánlatkérő jelzése, vagy felhívása keletkezteti. A jogsértés nem reparálható, a jogsértés az 1. rész teljesítése elismerésének napján [b) pont esetében], valamint a kérelmezett 1. részszámlájának kelte napján [c) pont esetében] beállt, azt a későbbi kifizetés nem annulálja.

71. A kezdeményezés második kezdeményezési elemével összefüggésben a kezdeményező kiemelte, hogy a Kbt. 138. § (4) bekezdés első mondata alapján K.T. szakember teljesítésbe történő kérelmezett általi bevonása – az észrevételben sem vitatottan – kötelező volt. A kezdeményező szerint a kérelmezett által is elismerten hiányosan vezetett építési naplók önmagukban nem elegendőek annak igazolására, hogy az értékelési részszempont tekintetében figyelembe vett szakember szerződés teljesítésébe történő bevonása felelős műszaki vezetőként a szerződés teljes időtartama alatt megtörtént. A kézzel vezetett építési naplók alapján K.T. szakember aláírása kétséget kizáróan nem beazonosítható. Kiemelte továbbá, hogy a kérelmezett észrevételében nem kerültek megjelölésre olyan új indokok, melyekre figyelemmel K.T. szakember vonatkozásában a Kbt. 138. § (4) bekezdésében foglaltak érvényesülése igazolható lenne.

Az ajánlatkérő észrevétele

72. Az ajánlatkérő az eljárásban észrevételt nem tett.

A kérelmezett észrevétele

73. A kérelmezett észrevételében az első kezdeményezési elem kapcsán előadta, hogy sem az ajánlatkérő, sem a projektmenedzsment szervezet nem jelezte a számlák befogadása során – egyik alkalommal sem –, hogy a kifizetések szabálytalanok, nem felelnek meg a 322/2015. Kormány rendeletben foglaltaknak. A kérelmezett gyakorlatlansága miatt nem volt tisztában az alvállalkozói kifizetések menetével. A számláik kiállításakor figyelemmel kellett lennie a szerződés szerinti ütemezésre, a teljesítés arányaihoz a szerződésben megszabott készségeihez mérten. Nem csak a kivitelezés irányítását kellett koordinálnia – jelen lenni a helyszínen, tájékoztatni a helyi lakosokat a beruházás fontosságáról, folyamatosan kapcsolatot tartani a beszállítókkal, tájékoztatni az ajánlatkérőt a beruházás állapotáról – hanem a folyamatos, a kivitelezéssel összehangolt naprakész adminisztrációra is figyelemmel kellett lennie. A beruházáshoz kapcsolódó adminisztráció nem szabályszerű lefolytatásával kérelmezett tisztában van, azt elismeri, hogy vétett a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdés b), valamint c) pontjaiban foglaltaknak. Utalt arra, hogy az alvállalkozót a szerződésben foglaltaknak megfelelően kifizette, így a jogszabályi rendelkezésben foglalt cél – a lánc tartozás kiküszöbölése – megvalósult.

74. A második kezdeményezési elem kapcsán a kérelmezett rögzítette, hogy az AKEBA Kft. az ajánlatkérő szervezettel fennálló folyamatos alvállalkozói jogviszonyt fenntartó szervezet, akinek alkalmazásában áll K.T. felelős műszaki vezető. A felelős műszaki vezető az építési naplóban a projekt zárásakor jóváhagyta a kivitelezés megvalósulását, aláírásával hitelesítette a kivitelezés befejezését. Azt elismerte, hogy az építési napló nem lett teljes körűen vezetve, de a bevonás ténylegesen megtörtént, az felelős műszaki vezető az építést felügyelte.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

75. A jogorvoslat alapjául szolgáló közbeszerzési eljárás 2018. július 30. napján indult, ezért a Döntőbizottság az ezen időpontban hatályos anyagi rendelkezések alapján hozta meg döntését.

76. A Döntőbizottság az első kezdeményezési elem kapcsán azt vizsgálta, hogy a kérelmezett eleget tett-e a számlák kifizetése kapcsán a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdés b) és c) pontjaiban foglaltaknak.

77. A Kbt. 135. § (3) bekezdése szerint építési beruházások esetén a szerződésben foglalt ellenérték kifizetésére kormányrendelet a Ptk. 6:130. § (1)-(3) bekezdésétől eltérő, sajátos szabályokat állapíthat meg.

78. A 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdés b) és c) pontja értelmében az ajánlatkérőként szerződő fél, valamint – európai uniós támogatás esetén szállítói kifizetés során – a kifizetésre köteles szervezet, ha az ajánlattevőként szerződő fél a teljesítéshez alvállalkozót vesz igénybe, a Ptk. 6:130. § (1)-(2) bekezdésétől eltérően a következő szabályok szerint köteles az ellenszolgáltatást teljesíteni:

b) az összes ajánlattevőként szerződő fél legkésőbb a teljesítés elismerésének időpontjáig köteles nyilatkozatot tenni, hogy az általa a teljesítésbe bevont alvállalkozók egyenként mekkora összegre jogosultak az ellenszolgáltatásból, egyidejűleg felhívja az alvállalkozókat, hogy állítsák ki ezen számláikat;

c) az ajánlattevőként szerződő felek mindegyike a teljesítés elismerését követően állítja ki számláját, a számlában részletezve az alvállalkozói teljesítés, valamint az ajánlattevői teljesítés mértékét.

79. A 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet részletesen megadja a kifizetés szabályait, így ezen szabályok betartása kógens, így az ezzel ellentétes kifizetés és számlázás a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendeletbe ütközik.

80. Megállapítható, hogy a szerződés XI.2. és XI.11. pontjai tartalmazták a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdésének kötelező alkalmazását, melyet mind az ajánlatkérő, mind a kérelmezett ismert. A kérelmezett az ajánlatában és a szerződésben is feltüntette az AKEBA Kft.-t, mint szerződés teljesítésében résztvevő alvállalkozót. Az alvállalkozó bevonását a kérelmezett elismerte, bár a bevonás tényének írásos dokumentuma nem volt fellelhető a teljesítés során.

81. A Döntőbizottság megállapította, hogy az iratok között nem fellelhető olyan dokumentum, mely szerint a kérelmezett nyilatkozott volna az ajánlatkérő felé arra vonatkozóan, hogy a teljesítésbe bevont alvállalkozó mekkora összegre jogosult az ellenszolgáltatásból.

82. Az is megállapítható, hogy az ajánlatkérő felé kiállított, 2019. február 27., 2019. május 21. és 2019. május 22. napján kelt részszámláiban, valamint a 2019. május 31. napján kelt vég számlájában egyáltalán nem szerepeltette a kérelmezett az alvállalkozói teljesítést. A Döntőbizottság a fentiek alapján megállapította, hogy a kérelmezett mulasztásával megsértette a 322/2015. Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdés b) és c) pontját.

83. A Döntőbizottság a jogsértés tényének megállapítása során nem tudta figyelembe venni azt a tény, hogy a kérelmezett az alvállalkozói kifizetést ténylegesen teljesítette, hiszen ez csak a bírság kiszabása körében értékelhető.

84. A Döntőbizottság ezt követően a második kezdeményezési elemet vizsgálta és az alábbiakat állapította meg.

85. A Kbt. 138. § (4) bekezdése alapján az eljárás során az ajánlattevő által bemutatott valamely szervezet vagy szakember bevonásától nem lehet eltekinteni olyan esetben, ha az érintett szerződés sajátos tulajdonságait figyelembe véve az adott személy (szervezet) igénybevétele a közbeszerzési eljárásban az ajánlatok értékelésekor meghatározó körülménynek minősült. Ilyen esetben csak a jogutódlás olyan eseteiben változhat a bevont szervezet, ha az új szervezet az értékeléskor figyelembe vett minden releváns körülmény – különös tekintettel a 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti esetben az értékelt személyi állomány – tekintetében az eljárásban bemutatott szervezet jogutódjának tekinthető. Az értékeléskor meghatározó szakember személye csak az ajánlatkérő hozzájárulásával és abban az esetben változhat, ha az értékeléskor figyelembe vett minden releváns körülmény tekintetében az értékelttel egyenértékű szakember kerül bemutatásra.

86. A fenti jogszabályi rendelkezés értelmében kötelező igénybe venni azon szakembert a szerződés teljesítése során, akit az ajánlatkérő az ajánlat értékelésekor figyelembe vett, ettől az előírástól a kérelmezett nem tekinthet el.

87. A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmezett a 3. értékelési részszerzőpont tekintetében K.T. építőmérnök szakembert mutatta be, mely szakember vonatkozásában 24 hónap többlettapasztalat figyelembevételét kérte. A kérelmezett nyertességét követően az ajánlata szerinti K.T. szakember a szerződés V.32. pontjában is feltüntetésre került, mint felelős műszaki vezető.

88. Megállapítható, hogy a szerződés teljesítése során K.T. szakember felelős műszaki vezetőként történő bevonása nem maradhatott el, hiszen részvétele kötelező volt.

89. A kezdeményező rámutatott arra, hogy a Kbt. 138. § (4) bekezdés első mondatában a jogalkotó csupán annyit rögzít, hogy a nyertes ajánlattevő az ilyen szakembert köteles bevonni a szerződés teljesítésébe. Ezen kötelező bevonás módjáról, intenzitásáról a Kbt. nem tartalmaz rendelkezést, azaz a Kbt. 138. § (4) bekezdés szerinti szakember közreműködése szükségességének a sajátosságait mindig a konkrét, egyedi szerződés specifikumai határozzák meg.

90. A felelős műszaki vezető tevékenységére a szerződésben foglaltak, valamint az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet (továbbiakban: 191/2009. Korm. rendelet) szabályai az irányadóak. A 191/2009. Korm. rendelet 13. § (1)-(2) bekezdései szerint „Az építési munkaterületen végzett építési-szerelési munkát – a (8) bekezdésben foglaltak kivételével – felelős műszaki vezető irányítja. A felelős műszaki vezető tevékenysége a vállalkozó kivitelező kivitelezési szerződésében vállalt építőipari kivitelezési tevékenységnek vagy meghatározott részének irányítására terjed ki.” A felelős műszaki vezető feladatait a 191/2009. Korm. rendelet 13. § (3) bekezdése ismerteti.

91. A Döntőbizottság megállapította, hogy a 191/2009. Korm. rendelet 13. § (3) bekezdésében meghatározott feladatok legtöbbször irányítási és ellenőrzési jellegű, melynek megtörténte nem igényli az írásbeliséget akkor, ha a kivitelező nem bízta meg a felelős műszaki vezetőt az építési napló vezetésével. Ennek ellenére elengedhetetlen, hogy az építési naplóban a felelős műszaki vezető személye megjelölésre kerüljön. Megállapítható az is, hogy a felelős műszaki vezető feladatkörébe tartozik olyan feladatok ellátása, melyhez nyilatkozata/ aláírása szükséges. Ilyen például az építőipari kivitelezési tevékenység befejezésekor, az építési napló alapján a Kivitelezési kódex 5. számú melléklet szerinti hulladék nyilvántartó lap kitöltése és az építetőknek történő átadása [191/2009. (IX. 15.) Korm. rend. 13. § (3) bekezdés i) pont], valamint az átadás-átvételi eljárásban és a használatbavételi engedélyezési eljárásban való közreműködés és az ehhez szükséges nyilatkozatok megtétele [191/2009. (IX. 15.) Korm. rend. 13. § (3) bekezdés k) pont].

92. Tényként megállapítható, hogy az építési napló vezetésére a felelős műszaki vezető nem kapott megbízást, és az építési napló személyi részében felelős műszaki vezetőként nem került megjelölésre K.T. szakember. Az ajánlatkérő nem tudott olyan dokumentumot bemutatni, mely azt igazolta volna, hogy a kivitelezés során K.T. szakember bevonásra került a szerződés teljesítése során. Az ellenőrzési eljárásban tett nyilatkozatok alapján a kérelmezett igénybe vette a felelős műszaki vezetőt, és ennek tényét K.T. 2019. április 1. napján kelt „Felelős műszaki vezetői megbízási nyilatkozat”-ával kívánta alátámasztani.

93. A Döntőbizottság elfogadta a kezdeményező azon álláspontját, mely szerint ezen dokumentumok, köztük a teljesítés befejezését követően tett egyoldalú, kérelmezetti nyilatkozat önmagukban nem alkalmasak annak igazolására, hogy a kérelmezett K.T. szakembert a szerződés teljesítésébe bevonta, azaz a tényleges részvételt, közreműködést a

kérelmezett nem igazolta, hiszen az építési naplókban, számlákon és teljesítésigazolásokon K.T. egyáltalán nem került feltüntetésre, aláírása nem szerepelt.

94. A Döntőbizottság megállapította, hogy nem került becsatolásra olyan a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rend. 13. § (3) bekezdés i), k) pontjaiban rögzített dokumentum sem, mely azt támasztaná alá, hogy K.T. – mint az ajánlatkérő által a szakmai tapasztalatot az értékelés körében figyelembe vett építőmérnök – felelős műszaki vezető ténylegesen bevonásra került a szerződés teljesítése során, illetőleg a szerződés, vagy a szerződés azon részének teljesítésében, amelyhez e kapacitásokra szükség volt, amely – az ajánlattevő saját kapacitásával együtt – biztosítja az alkalmassági követelményben elvárt szaktudás, illetve szakmai tapasztalat érvényesülését a teljesítésben.

95. A fentiek alapján a kérelmezett megsértette a Kbt. 138. § (4) bekezdésének első mondatában rögzített rendelkezést.

96. A Döntőbizottság ezt követően a harmadik kezdeményezési elemet vizsgálta, melyben a kezdeményező az ajánlatkérővel szemben kérte vizsgálni a Kbt. 142. § (1) bekezdésének megsértését.

97. A Kbt. 142. § (1) bekezdés értelmében az ajánlatkérő köteles dokumentálni a szerződés teljesítésére vonatkozó adatokat, ennek keretében köteles ellenőrizni és dokumentálni azon szerződéses kötelezettségek teljesítését, amelyeket a közbeszerzési eljárásban az értékelés során figyelembe vett, valamint minden, a szerződésben foglaltaktól eltérő teljesítést, annak okait és – adott esetben – a szerződésszegéssel kapcsolatos igények érvényesítését.

98. A Kbt. 142. § bekezdése a szerződés teljesítése során az ajánlatkérőt terhelő ellenőrzési és dokumentálási kötelezettséget rögzíti. Ennek során a jogalkotó külön kiemeli az olyan szerződéses kötelezettségek teljesítésének ellenőrzését, amelyeket az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásban az értékelés során figyelembe vett, valamint a szerződésben foglaltaktól eltérő teljesítést.

99. A Döntőbizottság a fentiekben megállapította, hogy nem áll rendelkezésre olyan dokumentum mely azt igazolná, hogy a kérelmezett bevonta a szerződés teljesítésébe az értékeléskor figyelembe vett felelős műszaki vezetőt. Rámutat arra a Döntőbizottság, hogy az ajánlatkérőnek a Kbt. 142. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettsége közé tartozik, hogy köteles dokumentálni a szerződés teljesítésére vonatkozó adatokat, ennek keretében köteles rögzíteni a szerződéses kötelezettségek teljesítését, valamint a szerződésben foglaltaktól eltérő teljesítést, annak okait és – adott esetben – a szerződésszegéssel kapcsolatos igények érvényesítését. Kiemelendő, hogy az ajánlatkérő dokumentálási kötelezettsége áthatja a Kbt. tételes jogi rendelkezéseit is, hiszen az átláthatóság alapvető követelménye csak és kizárólag ezen kötelezettség teljesítése mellett tud érvényesülni, figyelemmel annak tényére, hogy a közbeszerzésben valamennyi cselekmény tekintetében az írásbeliség az irányadó.

100. Az ajánlatkérő dokumentálási és ellenőrzési kötelezettségét nem csak a fenti joghely rögzíti, hanem maga a szerződés is előírhatja, de ennek hiányában is köti az ajánlatkérőt a Kbt. fenti előírása. Ezen túlmenően a Kbt. általános ellenőrzési és dokumentálási kötelezettséget ír elő a szerződéses kötelezettségek vonatkozásában is, tehát nem kizárólag a szerződésben foglaltaktól eltérő teljesítés esetére. A törvényi szabályozás célja az, hogy az ajánlatkérő a szerződés teljesítését, nemteljesítését, vagy nem szerződésszerű teljesítését

felügyelje, ellenőrizze és dokumentálja, melynek kezdő időpontja nyilvánvalóan a szerződés létrejöttének napja, az ellenőrzési és dokumentálási kötelezettség befejezése a szerződés teljesítésének befejezéséhez kötődik. Az ajánlatkérői kötelezettség időtartama és határideje nyilvánvalóan a szerződésben foglalt rendelkezésektől függ.

101. A Döntőbizottság a második kezdeményezési elem kapcsán megállapította, hogy az ajánlatkérő az értékelés során figyelembe vette a kérelmezett által bevont K.T. felelős műszaki vezető többlettapasztalatát, továbbá ezen szakember szaktudásával igazolta az alkalmasságát is, így kapacitást biztosító szervezetként az AKEBA Kft.-t igénybe vette.

102. A fenti tények alapján az ajánlatkérőt kötelezettség terheli annak ellenőrzésére, hogy az alkalmasságot igazoló szakember részt vett-e a teljesítésben és ezen szakember esetében a Kbt. 138. § (2) bekezdésben foglaltaknak és a szerződéses előírásoknak megfelelő volt-e a teljesítés, valamint az értékelési részszempontként figyelembe vett szakember részt vett-e a teljesítésben és ezen szakember esetében a Kbt. 138. § (4) bekezdésben foglaltaknak és a szerződéses előírásoknak megfelelő volt-e a teljesítés.

103. A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő fenti ellenőrzési és dokumentálási kötelezettsége teljesítését igazolni nem tudta, így vele szemben a Kbt. 142. § (1) bekezdése szerinti jogsértés megállapítható.

104. A Döntőbizottság ezt követően a negyedik kezdeményezési elem kapcsán azt vizsgálta, hogy az ajánlatkérő eleget tett-e a Kbt. – 2018. július 30-án hatályos – 43. § (1) bekezdés f) pontjában előírt adatszolgáltatási kötelezettségének.

105. A Kbt. 43. § (1) bekezdés f) pontja rögzíti, hogy az ajánlatkérő köteles a Közbeszerzési Hatóság által működtetett Közbeszerzési Adatbázisban – amennyiben a Közbeszerzési Adatbázisban való közzététel nem lehetséges, a saját vagy a fenntartója honlapján – közzétenni a szerződés teljesítésére vonatkozó következő adatokat: hivatkozást a közbeszerzési eljárást megindító hirdetményre (hirdetmény nélkül induló eljárások esetében felhívásra), a szerződő felek megnevezését, azt, hogy a teljesítés szerződésszerű volt-e, a szerződés teljesítésének az ajánlatkérő által elismert időpontját, továbbá az ellenszolgáltatás teljesítésének időpontját és a kifizetett ellenszolgáltatás értékét a szerződés mindegyik fél – támogatásból megvalósuló közbeszerzés esetén szállítói kifizetés során a kifizetésre köteles szervezet – által történt teljesítését követő harminc napon belül.

106. A közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények feladásának, ellenőrzésének és közzétételének szabályairól, a hirdetmények mintáiról és egyes tartalmi elemeiről, valamint az éves statisztikai összegezésről szóló 44/2015. (XI. 2.) MvM rendelet 39. § (1) bekezdés alapján a Kbt. 43. § (1) bekezdés f) pontja szerinti szerződés teljesítésére vonatkozó adatok közzététele esetén a 16. mellékletben foglalt mintát kell alkalmazni.

107. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a közpénzek hatékony felhasználásának átláthatósága és a nyilvánosság ellenőrizhetőségének biztosítása érdekében került a Kbt.-ben előírásra a közbeszerzés alapján kötött szerződések adatainak nyilvános, bárki számára megismerhető megjelenítése.

108. A jogalkotó ezen kötelezettség teljesítésére határidőt is megszabott, így ezen időtartam alatti teljesítés felel meg a jogalkotói elvárásoknak.

109. A Döntőbizottság megállapította, hogy a fenti tárgyú közbeszerzési eljárás alapján kötött szerződés – Kbt. 43. § (1) bekezdés f) pontja szerinti – teljesítés időpontja 2020. január 9. napja volt, így 2020. február 9. napjáig volt lehetősége az ajánlatkérőnek, hogy adatszolgáltatási kötelezettségének jogszerűen eleget tegyen.

110. Megállapítható, hogy az ajánlatkérő adatszolgáltatása a Közbeszerzési Adatbázisban nem található, és az ajánlatkérő felhívásra nem tudott megjelölni olyan saját, vagy fenntartói honlapot, ahol ezen adatok megjelenítésre kerültek az ajánlatkérő által.

111. A fentiek alapján az ajánlatkérő közzétételi kötelezettségének elmulasztásával megsértette a 2018. július 30-án hatályos Kbt. 43. § (1) bekezdés f) pontját.

112. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (3) bekezdésében meghatározott hatáskörében eljárva a fenti indokok alapján a Kbt. 165. § (2) bekezdés c) és e) pontjai alapján rendelkezett a jogsértés megtörténtéről és annak jogkövetkezményeiről.

113. A Kbt. 165. § (2) bekezdés c) pontja szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatában megállapítja a jogsértés megtörténtét.

114. A Kbt. 165. § (6) bekezdés e) pontja alapján a Közbeszerzési Döntőbizottság a jogsértés megállapítása mellett bírságot szab ki, ha a Közbeszerzési Hatóság elnöke kezdeményezte a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását [153. §] és a Döntőbizottság megállapítja a jogsértés megtörténtét.

115. A Döntőbizottság rögzíti, hogy abban nem volt mérlegelési lehetősége, hogy bírságot szabjon-e ki, mivel a Kbt. 165. § (6) bekezdés e) pontja alapján arra köteles volt.

116. A Kbt. 165. § (7) bekezdése rögzíti, hogy a (6) bekezdésben meghatározott bírság összege – a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetén a jogorvoslattal érintett rész értékének, a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzése esetén a szerződés értékének legfeljebb 15%-a.

117. A Kbt. 165. § (11) bekezdése alapján a Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság megállapításában az eset összes körülményét, így különösen

- a) a jogsértés súlyát,
- b) a közbeszerzés tárgyát és értékét,
- c) a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását,
- d) az e törvénybe ütköző magatartásnak az adott közbeszerzés vonatkozásában történt ismételt tanúsítását,
- e) a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot,
- f) támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat figyelembe veszi. A bírság összegének és az eltiltás időtartamának megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

118. A Közbeszerzési Döntőbizottság a Kbt. 165. § (11) bekezdése szerint a bírság összegének megállapításában az eset összes körülményét figyelembe vette. Értékelte azt, hogy ellenőrzési és közzétételi kötelezettség körében valósult meg a jogsértés a szerződés

teljesítése során. A kérelmezett tekintetében értékelte azt, hogy a szerződés kifizetése és dokumentálása során adminisztratív kötelezettséget mulasztott el, mely kötelezettségek egyik fél tekintetében sem hatottak ki az eljárást lezáró döntésre.

119. A Döntőbizottság az ajánlatkérő és a kérelmezett együttműködő magatartását – a törvényben előírt ügyféli jogok gyakorlásán és kötelezettségek teljesítésén túl – nem tudta megállapítani.

120. A Döntőbizottság figyelembe vette azt is, hogy a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között hosszabb időtartam, több, mint 3 év telt el, azt, hogy a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat, valamint azt, hogy a jogsértés szándékos megvalósítása nem volt megállapítható.

121. A fentiek alapján a kérelmezettel és az ajánlatkérővel szemben a jogsértések megállapítása mellett a rendelkező részben meghatározott összegű bírságot szabott ki, amely nem haladja meg a közbeszerzés becsült értékének a 15%-át.

122. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (3) bekezdésén alapul.

123. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó az Ákr. 125. § (1) bekezdésének a) pontja alapján rendelkezett a költségek viseléséről.

124. A határozat közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpont szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes.

125. A jogi képviselőt a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

B u d a p e s t, 2021. december 13.

Dr. Szvetnik Ágnes sk
közbeszerzési biztos

Bán János sk
közbeszerzési biztos

Hubáné Dr. Szabó Ágnes sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Liszi Barbara
titkársági ügyintéző

Kapják:

1. Kezdeményező képviselője, kizárólag elektronikus úton
2. Ajánlatkérő, kizárólag elektronikus úton
3. Kérelmezett képviselője, kizárólag elektronikus úton
4. Közbeszerzési Hatóság Titkársága, kizárólag elektronikusúton
5. Miniszterelnökség, kizárólag elektronikus úton
6. Emberi Erőforrások Minisztériuma